

SUNUŞ

Aile ve Toplum dergisinin bu sayısında yer alan yazıların çoğunluğunu "çocuk" konusu oluşturmaktadır.

Bilindiği gibi 6. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda, "geleceğin güvencesi" olan çocukların sağlıklı bir biçimde yetiştirilmesi temel ilke olarak benimsenmiştir. Ayrıca ailelerin çocuk yetiştirme, sağlıklı ve dengeli beslenme konularında bilgilendirilmeleri üzerinde de önemle durulmuştur.

Karşılaştığı ilk toplumsal kurum olan ailede çocuk iyi, kötü, güzel, çirkin gibi değer yargıları ile gelenek ve göreneklerin ilk bilgisini alır. Bireyi toplumsal hayata hazırlamanın, eğitimin temel hedeflerinden biri olduğu gözönüne alındığında, çocuğun toplumsallaşmasında, ailenin yerinin ne denli önemli olduğu ortaya çıkar. Bu arada, gelişim psikologlarının çok önem verdiği hususlardan biri olan çocukta özdenetim mekanizmasının gelişmesi de, okul öncesi dönemin ilk yıllarında, yani ailede başlamaktadır.

Ülkemiz nüfusu içinde teşkil ettiği oranlar göz önünde tutulduğunda, çocuk konusuna özel bir dikkatle eğilmek gerekiyor. Bilindiği gibi Aile Araştırma Kurumu, aile bireylerine soyut varlıklar olarak değil, bilâkis onların aile bütünlüğü içinde taşıdığı rol ve statüleri göz ardı etmeyerek yaklaşmak istiyor: Erkek, kadın, çocuk (kız ve erkek kardeş), ağabey, abla, ilk çocuk, tek çocuk varsa yaşlı kuşaklar vs. Bunların her birinin, birey olarak bir değeri var. Her birisi apayrı bir dünya olarak karşımıza çıkar. Fakat bunun yanısıra aile bireylerinin, aile içinde kazandıkları rol ve statüler de vardır. Bu rol ve statüleri gözardı eden her yaklaşım toplumsal fenomenleri yok farzettığı gibi, aile bireylerinin üstlendiği fonksiyonlara da uzak düşmüş olur.

Çocuk da öyle. Onu ancak ailesinden yola çıkarak kavramak mümkün. Çocukta olduğu gibi, kadın ve erkekte de aileyi ihmal ettiğimiz anda, ortaya son derece soyut ve birbirinden kopuk bağımsız varlıklarla karşı karşıya kalırız.

Bu açılardan düşünülünce ailenin anahtar konumu daha bir ortaya çıkıyor. Konuştuğu dili öğrendiği, ilk davranışlarını edindiği, büyük oranda kişiliğinin şekillendiği bu en temel toplumsal üniteden çocuğu soyutlamak hiç de mümkün görünmüyor. Bu gerçeği, büyük romancıların, ilk çocukluk dönemlerine uzandıkları kahramanlarını okurken daha iyi farkediyoruz.

Tabii ki konuya, çok daha değişik açılardan yaklaşmak mümkün: sağlık, eğitim tabii ve sosyal çevre, yaş dönemi geçişleri vs.

Aile ve Toplum' un bu sayısında, çocuğa ilişkin çok değerli inceleme ve araştırma örnekleri ile karşılaşacaksınız. Sosyal bilim çevrelerimizin aile konusunda geliştirdikleri bu ilgiden son derece memnun olduğumuzu ve bunun devamını beklediğimizi burada ifade etmek istiyorum.

Dr. Necmettin TURİNAY

Aile Araştırma Kurumu Başkanı